

Verejná správa v školsťve

18. 10. 2004

Hlavný princíp reformy VS v školstve- demokratizácia zabezpečovaná hlavne:

- **decentralizáciou** = presun kompetencií z centrálnej úrovne štátnej správy na úroveň územných a obecných samospráv,
- **participáciou** = spoluúčasť subjektov zainteresovaných na vzdelávaní na spolurozhodovaní na jednotlivých stupňoch riadenia a správy školstva.

1. fáza reformy VS v školstve

- zriadenie krajských úradov k 1.1.2001, ktoré neboli pripravené k prevzatiu kompetencií
- presun kompetencií sa realizoval v troch etapách:
 - I. etapa: realizácia k 31.3.2001
 - II. etapa: realizácia k 30.6.2001
 - III. etapa: realizácia k 30.9.2001

2. fáza reformy- rok 2002

Schválenie zákonov:

- č. 284/2002 Sb.
- č. 312/2002 Sb. o úradníkoch územných samosprávnych celkov
- č. 320/2002 Sb. o zmene a zrušení niektorých zákonov v súvislosti s ukončením činnosti okresných úradov

Hlavné zákonné normy v školstve:

- zákon č. 76/1978 Sb. o školských zariadeniach v znp.
- zákon č. 29/1984 Sb. o sústave ZŠ, SŠ a VOŠ v znp. (školský zákon)
- zákon č. 564/1990 Sb. o štátnej správe a samospráve v školstve v znp.
- zákon č. 306/1999 Sb. o poskytovaní dotácií súkromným školám, predškolským a školským zariadeniam v znp.
- zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v znp.

Právna subjektivita škôl

- spôsobilosť byť účastníkom- subjektom- právnych vzťahov
- právny subjekt vstupuje do právnych vzťahov a nesie za ne zodpovednosť
- zmena právnej formy musela byť do 1.1.2003

Nadobudnutie právnej subjektivity školami- 3 varianty:

1. zlúčenie jednej alebo viac organizačných zložiek do už existujúcej príspevkovej organizácie (PO)
2. vznik novej PO z jednej organizačnej zložky
3. vznik jednej PO z viac organizačných zložiek

Zriaďovateľská listina

- úplný názov zriaďovateľa
- názov, sídlo PO a jej IČO
- označenie štatutárnych orgánov
- vymedzenie majetku vo vlastníctve zriaďovateľa
- vymedzenie majetkových práv
- doplnkový okruh činnosti
- vymedzenie doby, na ktorú je organizácia zriadená

Štátnu správu v školstve zabezpečuje:

- riaditeľ školy (predškolského alebo školského zariadenia)
- obce s rozšírenou pôsobnosťou
- krajské úrady
- Česká školská inspekcia
- MŠMT
- iné ústredné orgány štátnej správy

Samosprávu v školstve vykonávajú:

- obec
- kraj
- rady škôl, ak sú ustanovené

Riaditeľ

- zabezpečuje priame riadenie školy
- menuje a odvoláva svojho zástupcu

Zodpovedá za:

- plnenie učebných plánov a osnov
- odbornú a pedagogickú úroveň výchovno-vzdelávacej práce školy
- efektívne využívanie zverených hospodárskych prostriedkov
- vytvorenie podmienok pre činnosť rady školy, pre výkon školskej inšpekcie
- kontroluje prácu pedagogických a ostatných pracovníkov školy a študijné výsledky žiakov

-
- administratívne povinnosti: zodpovedá za vypracovanie výročnej správy o činnosti a výročnej správy o hospodárení školy, ktoré predkladá rade školy

rozhoduje o:

- odklade alebo dodatočnom odložení povinnej školskej dochádzky
- prijatí k štúdiu v SŠ, špeciálnych SŠ a SOU
- prerušení štúdia
- priznaní a odňatí štipendia
- podmiennečnom vylúčení zo štúdia
- o žiadosti žiaka k zmene študijného alebo učebného odboru

Obce s rozšírenou pôsobnosťou

- spracovávajú návrh rozpočtu
- spracovávajú a predkladajú rozbor hospodárenia pre zúčtovanie prostriedkov ŠR poskytovaných KÚ
- zabezpečuje podklady pre sumarizáciu účtovnej závierky a účtovných a finančných výkazov
- zhromažďuje a spracováva dáta z dokumentácie a evidencií

Krajský úrad v prenesenej pôsobnosti

- spracováva a každé 2 roky upresňuje a zverejňuje dlhodobý zámer vzdelávania a rozvoja výchovne-vzdelávacej sústavy v kraji
- spracováva a každoročne zverejňuje výročnú správu o stave koncepcie a rozvoja siete a o stave a rozvoji výchovne-vzdelávacej sústavy v kraji
- prijíma opatrenia na základe výsledkov školskej inšpekcie
- rozhoduje o oslobodení žiaka od povinnej školskej dochádzky
- rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu riaditeľa školy
- povoľuje udelenie výnimky pri prijímaní žiakov k štúdiu na SŠ
- udeľuje súhlas s menovaním a odvolaním riaditeľa obecnej školy

-
- rozhoduje o výnimkách pokiaľ ide o počet detí v triede
 - dáva súhlas k zlučovaniu škôl
 - vymenúva a odvoláva skúšobné komisie
 - školám zriaďovaným a spravovaným krajom v samostatnej pôsobnosti rozpisuje a prideluje prostredníctvom rozpočtov obcí finančné prostriedky na:
 - platy a náhrady plátov
 - výdavky na učebnice a školské potreby
 - výdavky na ďalšie vzdelávanie pedagogických prac.
 - kontroluje ich využitie

MŠMT ČR

- riadi výkon štátnej správy v školstve
- vytvára podmienky pre realizáciu cieľov výchovy a vzdelávania
- riadi školy vo veciach výchovy a vzdelávania
- zriaďuje školy pre výkon ústavnej a ochrannej výchovy, zariadenia pre ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov
- v celom rozsahu prideluje fin. prostr. zo ŠR školám, ktoré zriaďuje
- nad stanovený rozsah prideluje fin. prostr. školám, v ktorých prebieha pokusné overovanie nových foriem, metód alebo riadenia vzdelávania

-
- prideluje finančné prostriedky krajom a kontroluje ich využitie
 - menuje a odvoláva riaditeľov škôl, ktoré zriaďuje
 - koordinuje predpisy pre navrhovanie a výstavbu školských budov
 - stanovuje normatívy ako ročný objem mzdových prostriedkov
 - spracováva a zverejňuje najmenej raz za 4 roky dlhodobý zámer vzdelávania a rozvoja výchovno-vzdelávacej sústavy, ktorý predkladá vláde
 - metodicky riadi a koordinuje ich tvorbu na úrovni krajov

Česká školská inspekcia

- kontrolná činnosť
- organizačná zložka štátu priamo riadená MŠMT ČR
- vydáva výročné správy o výsledkoch kontrol, v závere ktorých sú doporučenia

Školská samospráva- obec

- zriaďuje školy ako príspevkové organizácie s právnou subjektivitou
- rozhoduje o:
 - prijatí detí do školy, ak ich viacej ako počet, ktorý je možné prijať
 - odvolaní proti rozhodnutiu riaditeľa v správnych veciach
 - prijatí opatrení na základe výsledkov ČSI
- školám zabezpečuje investičné výdavky a neinvestičné náklady okrem mzdových prostriedkov, učebníc, školských pomôcok a potrieb hradených štátom (na tieto položky im môže prispievať)

Obec ďalej

- zo ŠR obdrží príspevok na úhradu neinvest. výd. na žiaka
- so súhlasom kraja na základe výsledkov konkurzného konania menuje a odvoláva riaditeľa školy
- s riaditeľom školy, ktorú zriadila prejednáva:
 - koncepciu rozvoja
 - rozpočet
 - personálne a sociálne podmienky pracovníkov
 - požiadavky obce na skvalitnenie starostlivosti poskytovanej školou
 - správy o výsledkoch vzdelávacej činnosti
 - spravidla zriaďuje komisiu pre výchovu a vzdelávanie

Kraj v samostatnej pôsobnosti

- zriaďuje:
 - SŠ, SOU, VOŠ, konzervatóriá
 - špeciálne ZŠ, SŠ a predškolské zariadenia
 - jazykové školy, ZUŠ
 - predškolské zariadenia a školy s iným vyučovacím jazykom ako českým
 - pomocné školy, detské domovy, strediska služieb školám atď.

Krajský úrad ďalej

- zabezpečuje školám investičné výdavky a neinvestičné náklady okrem mzdových prostriedkov, učebníc, školských pomôcok a potrieb hradených štátom (na tieto položky im môže prispievať)
- so súhlasom ministra na základe konkurzného konania menuje a odvoláva riaditeľov škôl, ktoré zriaďuje
- prijíma opatrenia na základe výsledkov školskej inšpekcie

Rada školy

- orgánom školy, má 6 – 15 členov, ktorí sú volení na dva roky

Náplň činnosti:

- schvaľuje výročnú správu školy, návrh rozpočtu , správu o hospodárení- f. verejnej kontroly
- vyjadruje sa k študijným a učebným odborom, ku koncepčným zámerom rozvoja školy, k menovaniu a odvolávaniu riaditeľa
- môže požiadať ČSI o inšpekciu a školský odbor KÚ o kontrolu hospodárenia školy